

Servei de
Desenvolupament
Empresarial

L'abecé del camí del mecenatge

fundació () catalunya cultura

L'impacte social als projectes culturals

Isa Custodio
@icunova

¿Què és l'impacte?

impacto.

(Del lat. tardío *impactus*).

1. m. Choque de un proyectil o de otro objeto contra algo.
2. m. Huella o señal que deja.
3. m. Efecto de una fuerza aplicada bruscamente.
4. m. Golpe emocional producido por una noticia desconcertante.

RESULTATS VS IMPACTE

REAL ACADEMIA ESPAÑOLA

¿Quins beneficis pot aportar mesurar l'impacte?

saber

presa de decisions

comunicar

millora constant

segell de garantia

recaptar fons

Per què és poc comú, sobretot en la nostra cultura?

ÉS NECESSARI DESENVOLUPAR UNA CULTURA DE L'ERROR

IMPACTE CULTURAL I IMPACTE SOCIAL DEL NOSTRE PROJECTE

IMPACTE CULTURAL

CAPACITAT QUE TÉ UN PROJECTE PER A
ACOSTAR LA CULTURA A UN COL·LECTIU
DETERMINAT

CANVIS A NIVELL D'AQUISICIÓ DE CULTURA
EN ELS DESTINATARI DEL PROJECTE

LA CULTURA ÉS FI I MITJÀ

INDICADORS PROPIS

IMPACTE SOCIAL

CAPACITAT QUE TÉ EL PROJECTE PER A
MILLORAR LA QUALITAT DE VIDA DE LES
PERSONES

ASSUMEIX LA CULTURA COM A UNA EINA DE
COHESIÓ I INCLUSIÓ SOCIAL

LA CULTURA ÉS EINA, LA MILLORA SOCIAL ÉS
EL FI

INDICADORS PROPIS

INDICADORS CULTURALS

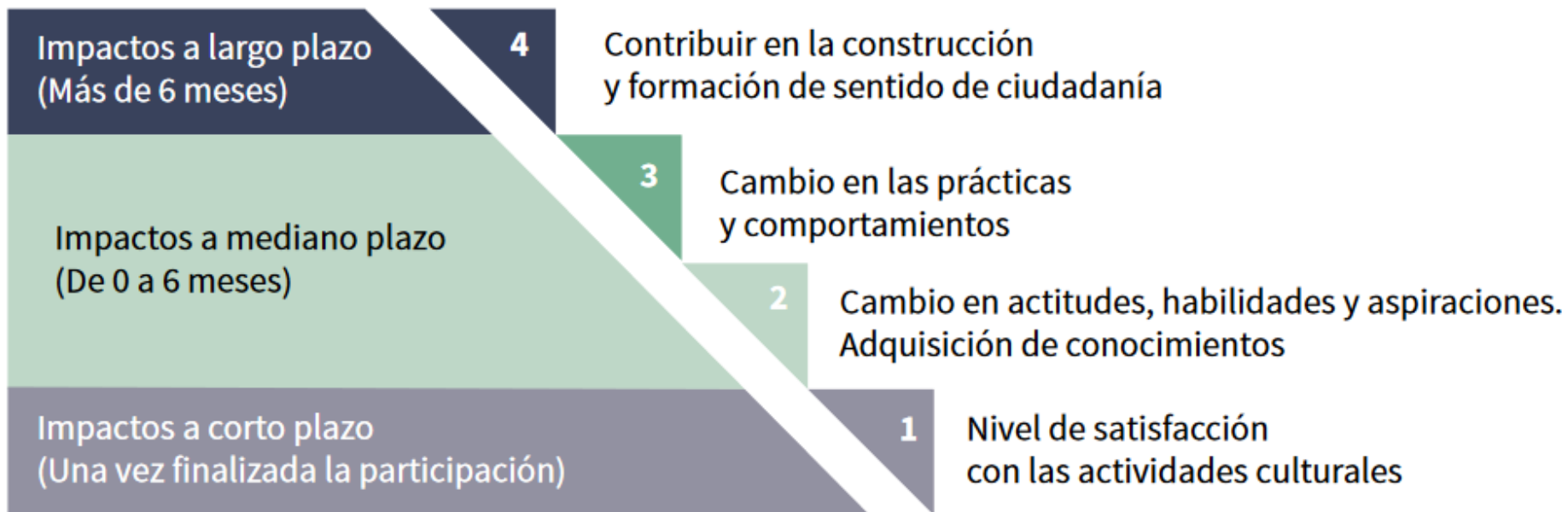

Gráfico 1: Modelo de impacto jerárquico

Font: Barona, F; Cuéllar, EJ (2014): Índices de impacto cultural. Antecedentes, metodología y resultados. Borradores de gestión cultural.

**Categoría 1.
Apropiación****Variable 1.1**
Apropiación a nivel personal

ATRIBUTOS

- 1.1.1 Estudiar nuevos temas
- 1.1.2 Hacerse nuevas preguntas
- 1.1.3 Encontrar nuevas posibilidades
- 1.1.4 Ser una persona cada vez más feliz
- 1.1.5 Ser una persona cada vez más importante
- 1.1.6 Transmitir a otras personas sus conocimientos
- 1.1.7 Interés en que otras personas despierten nuevas inquietudes

Variable 1.2
Apropiación a nivel organizacional

ATRIBUTOS

- 1.2.1 Desempeñar sus funciones en el grupo u organización a que pertenece.
- 1.2.2 Implementar en su grupo-organización nuevas metodologías pertinentes con su entorno geográfico y cultural.

**Categoría 2.
Bienestar****Variable 2.1**
Satisfacción

ATRIBUTOS

- 2.1.1 Disfrute de consumos culturales.
- 2.1.2 Sentirse mejor acerca del sitio donde se vive.

Variable 2.2
Ocio productivo

ATRIBUTOS

- 2.2.1 Manejo de tiempo libre.
- 2.2.2 Aumento de la participación en actividades culturales.
- 2.2.3 Consideración de las actividades culturales como fuente de entretenimiento.

**Categoría 3.
Capital social****Variable 3.1**
Autoestima

ATRIBUTOS

- 3.1.1 Valoración de sí mismo.
- 3.1.2 Carácter crítico.
- 3.1.3 Capacidad de decidir.

Variable 3.2
Confianza

ATRIBUTOS

- 3.2.1 Aumento de la confianza en sí mismo.
- 3.2.2 Comunicación con otras personas.
- 3.2.3 Construcción de visiones comunes con otras personas.

Variable 3.3
Empoderamiento

ATRIBUTOS

- 3.3.1 Utilización oportuna y pertinente de la información.
- 3.3.2 Participación en los espacios públicos sobre lo público.

**Categoría 4.
Identidad****Variable 4.1**
Autonomía

ATRIBUTOS

- 4.1.1 Toma de decisiones en forma independiente.
- 4.1.2 Desarrollo de autocontrol.

Variable 4.2
Cohesión

ATRIBUTOS

- 4.2.1 Promoción de estrategias que mantengan el grupo y la organización integrados entre sí y con otros grupos.
- 4.2.2 Toma de decisiones para conservar el grupo y la organización.
- 4.2.3 Construcción de sentido colectivo.
- 4.2.4 Construcción de lazos inter-generacionales.

Variable 4.3
Pertenencia

ATRIBUTOS

- 4.3.1 Conciencia del capital cultural del grupo y la región.
- 4.3.2 Capacidad de cuidar el patrimonio colectivo.
- 4.3.3 Capacidad de sentirse parte de un territorio-grupo.

**Categoría 5.
Sostenibilidad****Variable 5.1**
Participación

ATRIBUTOS

- 5.1.1 Toma de decisiones desde y para la comunidad.
- 5.1.2 Promoción y exigencia de los derechos propios y de otras personas.
- 5.1.3 Reflexión en lo público sobre lo público.
- 5.1.4 Promoción de estrategias incluyentes que asuman la pluralidad y la diversidad.
- 5.1.5 Capacidad argumentativa.

Variable 5.2
Convivencia

ATRIBUTOS

- 5.2.1 Resolución de conflictos en forma no violenta.
- 5.2.2 Respeto de las reglas mínimas comunes que median las relaciones de ciudadanos entre sí.
- 5.2.3 Respeto de las otras personas (respeto a la diferencia).
- 5.2.4 Reconocimiento y aceptación de las diferencias en personas de otros grupos culturales.

Variable 5.3
Ambiente sano

ATRIBUTOS

- 5.3.1 Respeto de las reglas comunes que median las relaciones de ciudadanos y ciudadanas con su entorno.
- 5.3.2 Protección del conocimiento tradicional ancestral.
- 5.3.3 Conservación de la naturaleza.
- 5.3.4 Práctica de un estilo de vida saludable.

IMPACTE SOCIAL DEL NOSTRE PROJECTE

IMPACTE SOCIAL

CAPACITAT QUE TÉ EL PROJECTE PER A MILLORAR LA QUALITAT DE
VIDA DE LES PERSONES

ASSUMEIX LA CULTURA COM A UNA EINA DE COHESIÓ I INCLUSIÓ
SOCIAL

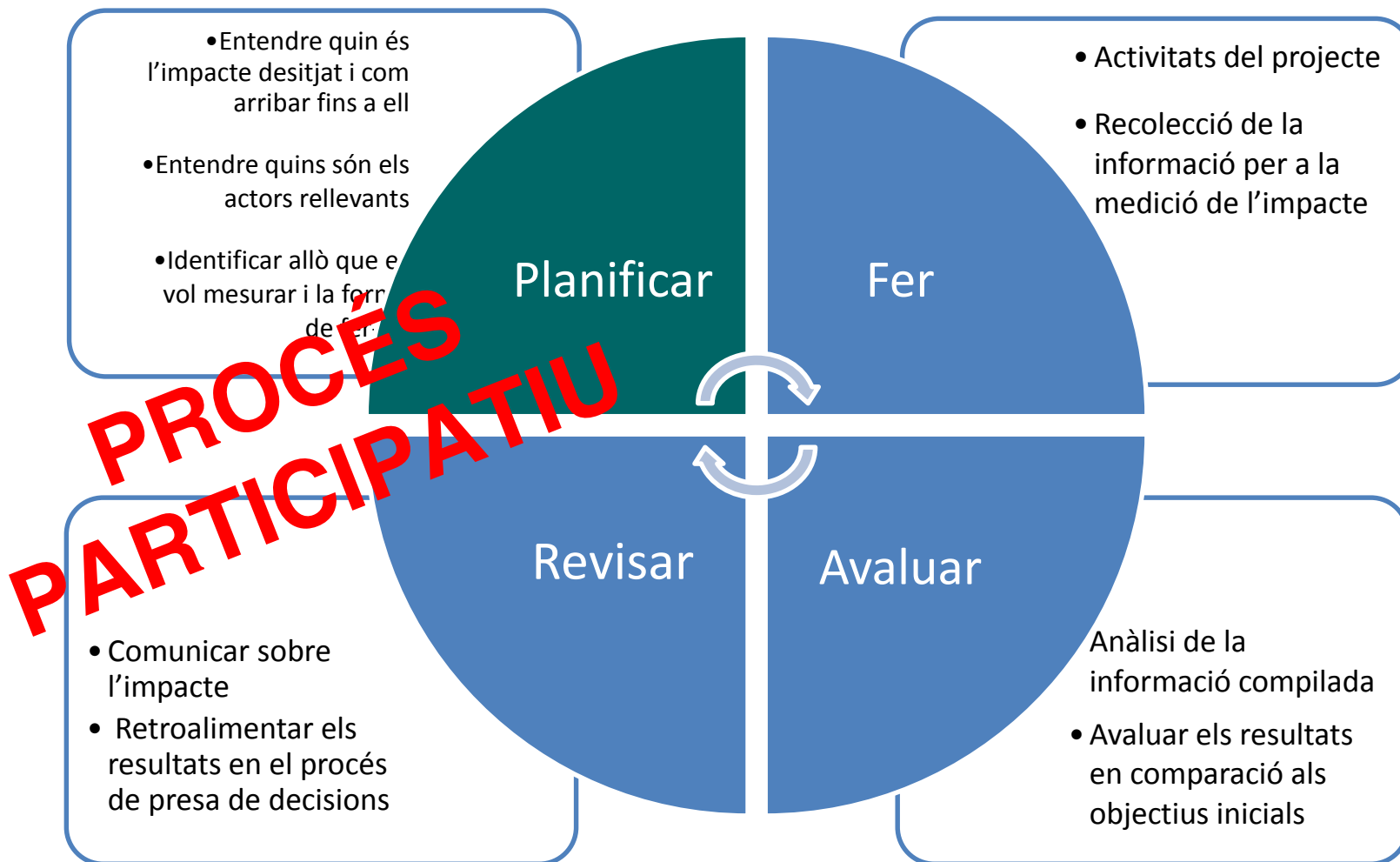
LA CULTURA ÉS EINA, LA MILLORA SOCIAL ÉS EL FI

INDICADORS PROPIS

ACOSTAMENT A L'IMPACTE SOCIAL

PAS 1 – CICLE DE LA MEDICIÓ D'IMPACTE

PAS 2 - Definició de la nostra teoria del canvi

1. Missió de la iniciativa: quin és el fi últim que pretenem assolir

2. **Problema /Repte que intentem resoldre**

- Descripció del problema, per què les solucions actuals no funcionen, quines barreres existeixen....
- Magnitud del problema, a qui afecta, etc.

6. **Quins seran els impactes?**

- Impacte esperats (positiu o negatiu), a ser possible indicant els indicadors de medició i metodologies que s'utilitzaran i previsió quantificada de l'impacte
- Hem de tenir en compte els diferents actors implicats, i impactes tant directes com indirectes
- Hem d'identificar indicadors que ens permetin veure si estem aconseguint la missió

3. **Solució que proposes**

Descripció de l'activitat que es proposa per a solucionar el problema

5. **Quines activitats dur a terme?**

- Activitats clau a desenvolupar per a arribar a la solució

4. REVISIÓ DE SUPOSITS

Aquest apartat és clau ja que permet reflexionar sobre quines condicions s'han de donar per a que aquesta teoria del canvi funcioni en realitat. Hem de questionar-nos si les activitats tindran l'efecte desitjat i per què, si el diagnòstic del problema està complet, etc.. Es important sobretot al principi intentar comprovar la validesa de la teoria del canvi i qüestionar-se aquest apartat per assegurar-se de que assolim l'impacte esperat en comptes de crear un problema més gran

PAS 3 - Identificació dels stakeholders

“Qualsevol part afectada a afectant a les activitats del projecte”

- ✓ Entendre les expectatives dels stakeholders
- ✓ Identificació:
 - Mapeig: Qui són
 - Quin paper juguen
 - Selecció
- ✓ Relació amb els stakeholders i entre ells

Maapeig d'Stakeholders

BENEFICIARIS

(directes, indirectes,
positius i negatius)

- A
- B
- C

ELS QUE EXECUTEN (nosaltres... i qui més?)

- A
- B
- C

ELS QUE INFLUEIXEN (Administracions, institucions, veïns...?)

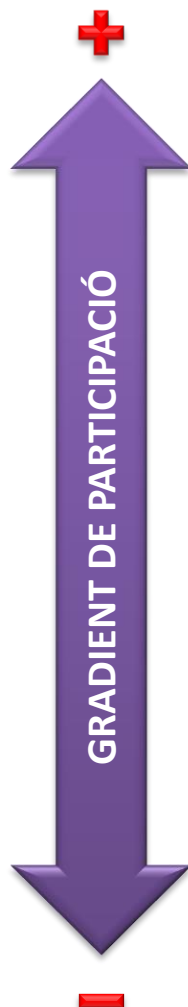
- A
- B
- C

ELS QUE FINANCIEI (públic, privat...)

- A
- B
- C

DECISIONS A PRENDRE SOBRE ELS STAKEHOLDERS

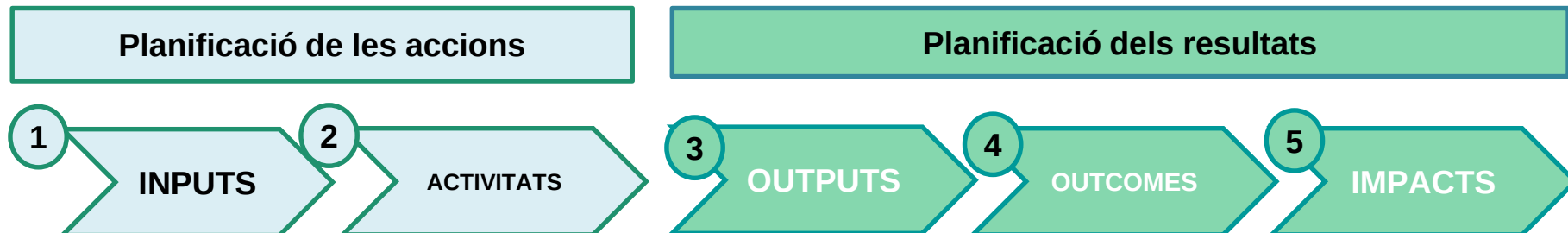
I. ESCALERA DE PARTICIPACIÓ

8	Proyecto iniciado, desarrollado y gestionado por el colectivo. Decisiones asumidas por otras instituciones.
7	Proyecto iniciado, desarrollado y gestionado por el colectivo. Los agentes externos introducen modificaciones en el proyecto.
6	Proyecto iniciado por agentes externos y decisiones compartidas por el colectivo.
5	El colectivo está informado y consultado.
4	Se informa al colectivo de las decisiones que se toman fuera.
3	Participación simbólica, apariencia.
2	Participación "decorativa" o de "escaparate".
1	Manipulación del colectivo

Fuente: adaptado de Arnstein (1969)¹⁵

PAS 5. La cadena de valor social: indicadors d'impacte

Recursos (capital, humans) invertits en l'activitat	Accions concretes de l'organització	Productes tangibles de l'activitat	Canvis que resulten de l'activitat	Resultats a mig i llarg termini
€, nº persones, etc.	Implementació del projecte	Nº persones participant a les activitats, nº d'activitats realitzades, etc	Efectes immediats sobre el grup de beneficiaris	Atribució dels canvis a l'acció del projecte

ELS INDICADORS

Un bon indicador és
(SMART)

S -	Specific
M -	Mesurable
A -	Achievable
R -	Realistic
T -	Temporal

OUTPUTS

OUTCOMES

Nº persones que varen participar en les sessions de formació impartides en un any determinat

% de persones que havent participat de la formació, varen aplicar les competències adquirides durant la formació

ELS INDICADORS - CLASSIFICACIÓ

INDICADORS DE BASE O ELEMENTALS

Emanen dels processos que succeeixen en el marc de les accions del Projecte. Són els **INDICADORS D'ACCIÓ, DE RESULTAT O D'ACTIVITAT**

INDICADORS D' IMPACTE

Mesuren els efectes més globals i indirectes

INDICADORS DERIVATS

- **D'eficàcia:** mesuren fins a quin punt s'han assolit les fites establertes prèviament
- **D'eficiència:** relacionen el resultat aconseguit amb el cost en que s'incorreix. El cost per usuari participant és un indicador d'eficiència

Per a que el sistema de seguiment funcioni i sigui operatiu aquest enfoc ha d'estar integrat en la gestió del projecte, i per tant, els gestors i tècnics han d'estar implicats en el seu desenvolupament

EXEMPLE D'INDICADORS SOCIALS EN EL SECTOR CULTURAL

COL·LECTIU

- ARTISTES
- USUARIS

GENERACIÓ DE RIQUESA

- OCUPACIÓ
- ACTIVITAT ECONÒMICA

INNOVACIÓ SOCIAL

PARTICIPACIÓ EN EL TERRITORI

EXEMPLE D'INDICADORS SOCIALS EN EL SECTOR CULTURAL

1	Àrea	2	Àmbit	3	Pregunta	Indicador associat
1	Col·lectiu	1.1	Artistes	111	Pregunta al promotor/a: Aquest projecte t'aporta els ingressos necessaris per a viure?	Solvència econòmica
				112	Quants membres de l'equip viuen actualment del projecte (econòmicament) --- (en percentatges: 0% - 25% - 50% - 75% - 100%)	Solvència econòmica
				113	Els ingressos del projecte us han permès adquirir elements necessaris per a millorar-lo?	Solvència econòmica
				114	A les darreres 3 edicions, els ingressos generats pel projecte: han millorat / s'han mantingut igual / han disminuït respecte a anteriors edicions?	Solvència econòmica
				115	A les darreres 3 edicions, el nº d'artistes que es vinculen al projecte en els darrers anys: s'ha incrementat / s'ha mantingut igual / ha disminuït?	Increment de les vocacions culturals
		1.2	Usuaris	116	Indica el nº d'iniciatives (ajuntaments, companyies, entitats...) que us han trucat per incloure el vostre projecte en la seva programació: fa tres anys / fa dos anys / aquest any	Creixement
				121	Indica si el vostre projecte va dirigit a un dels següents col·lectius de manera preferent: gent gran, persones o famílies en situació d'exclusió social, persones amb discapacitat	Col·lectiu
				122	En relació a la pregunta 115, indica el percentatge dels artistes que s'han vinculat al vostre projecte que provenen d'algun dels col·lectius mencionats a la pregunta anterior (gent gran, persones o famílies en situació d'exclusió social, persones amb discapacitat)	Impacte social
				123	Identifiqueu si alguna entitat social que treballa amb col·lectius d'exclusió social us deriva usuaris de forma sistemàtica?	Impacte social

EXEMPLE D'INDICADORS SOCIALS EN EL SECTOR CULTURAL

1	Àrea	2	Àmbit	3	Pregunta	Indicador associat
2	Generació de riquesa	2.1	Ocupació	211	A les darreres tres edicions, els llocs de feina DIRECTES generats pel projecte: s'ha incrementat, s'ha mantingut igual, ha disminuït?	Ocupabilitat
				212	A les darreres tres edicions, els llocs de feina INDIRECTES generats pel projecte: s'ha incrementat, s'ha mantingut igual, ha disminuït?	Ocupabilitat
				213	A les darreres tres edicions, els llocs de feina FREELANCE generats pel projecte: s'ha incrementat, s'ha mantingut igual, ha disminuït?	Ocupabilitat
		2.2	Activitat econòmica	221	A les darreres tres edicions, en quina mesura empreses locals o lligades al territori d'actuació del projecte actuant com a proveïdors del projecte: ha augmentat / s'ha mantingut igual / ha disminuït?	Impacte econòmic
				222	A les darreres 3 edicions, la partida de despeses destinada a proveïdors (compres, aprovisionaments, serveis ofertats per altres empreses) ha crescut / s'ha mantingut igual / ha disminuït respecte a anteriors edicions?	Impacte econòmic
				223	Identifiqueu l'aparició d'altres negocis / projectes en el territori d'acció del projecte com a conseqüència del vostre? Indica quants i quins	Impacte econòmic

EXEMPLE D'INDICADORS SOCIALS EN EL SECTOR CULTURAL

1	Àrea	2	Àmbit	3	Pregunta	Indicador associat
3	Innovació social	311			Heu estat seleccionats i/o guardonats amb premis a la innovació social o cultural en els darrers tres anys?	Reconeixement
		312			El vostre projecte és pioner en algun aspecte de la disciplina cultural o bé suposa una replicació / millora d'un altre projecte ja existent?	Innovació
		313			Identifiqueu en els darrers tres anys altres iniciatives culturals que repliquen / milloren la vostra proposta en el territori de Catalunya? Quants / Quins	Replicabilitat
4	Participació del territori	411			A les darreres 3 edicions del projecte, la vostra vinculació a iniciatives municipals (taules de participació, consells de barri / municipals...): ha augmentat, s'ha mantingut igual, ha disminuït?	Empoderament
		412			A les darreres tres edicions, la vostra col·laboració i participació amb escoles, instituts, centres d'educació superior: ha augmentat, s'ha mantingut igual, ha disminuït?	Mentoratge
		413			En els darrers 3 anys, alguna institució o entitat ha incorporat un projecte inspirat en el vostre a les seves programacions?	Replicabilitat
		414			A les darreres 3 edicions, la vostra participació com a ponents a conferències, jornades, seminaris o workshops amb temàtiques relacionades amb el projecte: ha augmentat, s'ha mantingut igual, ha disminuït?	Replicabilitat

Moltes gràcies!!

ISA CUSTODIO

Tel: 625 666 070

@icunova

isacustodio@isacustodio.com

SERVEI DE DESENVOLUPAMENT EMPRESARIAL (SDE)

Tel. 935.565.199

sde.icec@gencat.cat

www.sde.cultura.gencat.cat

**Servei de
Desenvolupament
Empresarial**

**Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura**